

Nr 492.

Av herr **Pettersson** i Dahl **m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 172, med förslag till hushållningssällskapens organisation och verksamhet.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 172 till årets riksdag har chefen för jordbruksdepartementet framlagt förslag till hushållningssällskapens omorganisation. Avsikten är, att riksdagen redan innevarande år skall fatta principbeslut om huvudlinjerna för hushållningssällskapens verksamhet. Det är med tillfredsställelse man konstaterar, att proposition i denna för jordbruket så viktiga angelägenhet förelagts riksdagen till avgörande. De riktlinjer, som uppdragits, synas i allmänhet väl svara mot de uppgifter, hushållningssällskapen i framtiden skola fylla. I ett par punkter behöva de dock enligt vår mening modifieras.

Beträffande den byggnadskonsulerande verksamheten föreslår departementschefen, att denna knytes till lantbruksförbundets byggnadsförenings arbete, vilken enligt redan fattat riksdagsbeslut tillerkänts ett anslag av 100 000 kr., som i samarbete med egnahemsorganisationen utför byggnadsplanen för jordbruk upp till 20 har odlad jord till en med 20 % nedsatt taxa. Det torde emellertid vara mindre ändamålsenligt att alldeles beröva hushållningssällskapen möjlighet att själv ordna med byggnadsteknisk sakkunskap. Möjligheter borde i varje fall stå öppna för hushållningssällskapen att åtminstone få behålla byggnadskonsulent, som redan är anställd där. Bidrag till dennes avlönande bör kunna lämnas från det anslag, som utgår till lantbruksförbundets byggnadsförening. Man kan icke bortse från att de självständiga byggnadskontor, som på sina håll upprättats i anslutning till vederbörande hushållningssällskap, haft en mycket stor uppgift att fylla.

Vad angår grunderna för omkostnadsanslagets fördelning mellan hushållningssällskapen skola enligt propositionen i stort sett de hittillsvarande grunderna tillämpas. Sålunda skall ett grundbelopp på 15 000 kronor utgå till varje hushållningssällskap. Därefter fördelas av återstoden tre tiondelar efter storleken av den med jordbruk och fiske sysselsatta folkmängden inom varje hushållningssällskaps område, två tiondelar efter den övriga folkmängden inom samma område med gällande begränsning i fråga om större städer, fyra tiondelar efter antalet brukningsdelar inom områdena och en tiondel efter områdenas totalareal.

Det är givetvis förenat med svårigheter att fastställa en till alla delar lämplig och rättvis fördelning av omkostnadsanslaget. Det synes emellertid i hög grad önskvärt, att grundbeloppet höjes med 10 000 kronor till 25 000 kronor. Vidare bör större hänsyn tagas till omfattningen av den verksamhet, hushållningssällskapen verkligen bedriva. De hushållningssällskap, som utföra en mer intensifierad verksamhet, böra på något sätt få kompensation härför. En intensifierad verksamhet för nämligen otvivelaktigt med sig ökade administrations- och kontorskostnader. Lämpligt synes vara, att av omkostnadsanslaget endast en tiondel i stället för två tiondelar, som föreslås i propositionen, utgår till övrig befolkning inom området och att en tiondel finnes disponibel till att utdela i förhållande till den verksamhet, som vederbörande hushållningssällskap bedrivit enligt förslag av kungl. lantbruksstyrelsen.

Med anledning av det sagda hemställes,

att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 172 om hushållningssällskapens organisation och verksamhet måtte beakta de synpunkter, som i motionen anförts.

Stockholm den 22 mars 1944.

Anders Pettersson
i Dahl.

Hj. R. Nilson
i Spånstad.

Gust. Nilsson
i Göingegården.

Anders Andersson,
Falkenberg.
